

Олена Масюк,
к. пед. н., доцент
Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди

Людмила Титаренко,
к. пед. н., доцент
Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди

Оксана Бужин,
викладач
Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди

ФОРМУВАННЯ КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ У ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

Національна доктрина реформування освіти України ставить перед викладачами педагогічного ЗВО завдання виховання умотивованого, креативного, здатного критично мислити вчителя, який має свободу творчості й розвивається професійно. Успішність підготовки майбутнього вчителя початкової школи значною мірою залежить від орієнтації навчальної роботи на прогресивні педагогічні ідеї, інноваційні форми і методи навчання. Одним із таких способів формування компетентної, творчої та соціально активної особистості вчителя є застосування в освітньому процесі ЗВО технології розвитку критичного мислення.

Критичне мислення як педагогічна інновація вперше було розглянуто американськими вченими (М.Липман, Д.Кластер, Р.Пауль, Д.Халперн) і визначалося як невідкладна потреба для життя у сучасному світі, оскільки це складне уміння дозволяє правильно вирішити широке коло практичних проблем у будь-якій професійній діяльності, у людських взаємостосунках, у науковій діяльності, у повсякденному житті тощо. [2, с. 2].

Проблема розвитку критичного мислення студентів досліджувалася такими науковцями, як А.Аверишин, К. Бугайчук, О. Коржуєв, Л. Киянко-Романюк, О. Марченко, Т. Олійник, О. Пометун, С. Терно, О. Тягло та ін. Аналіз їх досліджень дозволяє зазначити, що навчання критичному мисленню – це динамічний і творчий процес. Навички критичного мислення передбачають не лише активну пізнавальну діяльність студентів у пошуку інформації, але й уміння аналізувати, осмислювати, оцінювати, зіставляти різні точки зору, відстоювати, аргументувати власну думку, робити висновки, припускати можливості розв’язання проблеми [1], що, як свідчить багаторічна викладацька практика, не розвинуто у багатьох студентів. Тому не викликає жодних сумнівів той факт, що пріоритетними в процесі підготовки вчителя початкової школи стають сучасні педагогічні технології, зокрема технологія розвитку критичного мислення.

Технологія розвитку критичного мислення на заняттях з методики навчання освітньої галузі «Математика» у початковій школі надає можливість створювати ситуації, які залучають студентів до висловлення різних думок, поглядів щодо будь-якої навчальної ситуації, привчають до вміння робити власний вибір та вирішувати проблему. З цією метою використовуються активні методи навчання: метод проектів, рольові та ділові ігри, моделювання професійних ситуацій, проведення «круглих столів», «Мозковий штурм», «Незакінчене речення» тощо та групові форми роботи.

Потрібно зазначити, що студенти, які навчаються за технологією розвитку критичного мислення, мають більш глибокі й стійкі знання, володіють прийомами роботи з інформацією, активно використовують їх у самостійній роботі, володіють навичками самонавчання. Ці студенти активно беруть участь у наукових дослідженнях, стають активними учасниками студентського самоврядування.

Література

1. Пометун О. Критичне мислення як педагогічний феномен. *Український педагогічний журнал*, 2018. №2. С.89-98. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ukrpi_2018_2_14
2. Терно С. Теорія розвитку критичного мислення (на прикладі навчання історії): навч. посіб. Запоріжжя: Запорізький національний університет, 2011. 105 с. URL: <http://web.snauka.ru/issues/2013/09/26512>